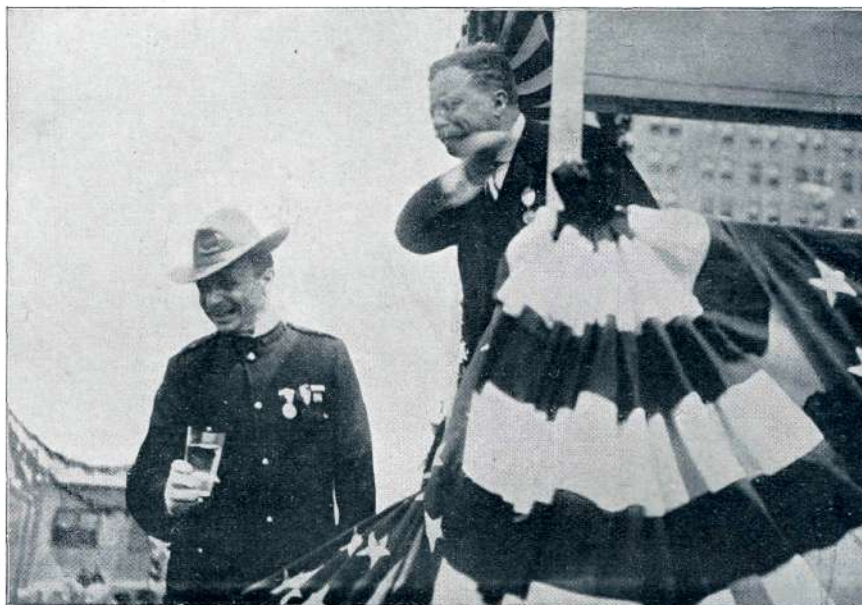

Spitsbergi in Novajo Zemljo. Kapitan Wood je leta 1676. predložil kralju Karolu II. in bratu njegovemu Jakobu — ta je bil dolgo časa admiral angleške mornarice — sestavek glede pasaže in podprl svoj načrt z mnogimi dokazi. Opiral se je na izvajanja Barentsova in Rijpova, da mora biti v sredi med Novajo Zemljo in Spitsbergi prost prehod proti Aziji; zelo tehten je drugi dokaz: Henri Hamel je bil poslanik v Koreji in je pripovedoval, da so v tatarskem morju ujeli večkrat kite z evropskimi harpunami v životu, priti so morali torej okoli Azije do Japonske in Koreje; navaja pa še marsikaj drugega, pravi tudi, da čast kralja zahteva tako ekspedicijo, interes domovine, njegovo brezdolje in sovraštvo do lenuharjenja. Tajnik admiralitete, Samuel Pepys, je njegov načrt toplo priporočal, obeh prijateljev prizadevanje pa je imelo uspeh, kralj sam je izročil Woodu (izg. vud) fregato Speedwell (izg. spidvel, dobro srečo, mnogo uspeha!), vojvoda Yorkški, Jakob, je kupil z drugimi angleškimi velikaši vred ladjo Prosperous (pròs-p-rs, srečen ali ugoden), kapitan ji je bil William Flawes (viljm flaes). Živeža in drugih potrebščin so jim dali na pot za šestnajst mesecev.

Opluvši 19. junija Severni Rtič so odjadrali proti severovzhodu, a že 22. zagledali razsežno ledeno plast, konca ji ni bilo videti. Štiri dni so jo spremljali ob robu proti vzhodu, pregledali vsako najmanjšo odprtino, a prepričali so se, da je stena neprodurna, brez prehoda. Prikazali so se potem obrisi Novaje Zemlje, ledena plast je bila v zvezi z njo. Križarili so po morju in čakali na ugodno izprembo v ledenem plašču; 29. junija je bilo zelo megleno, Speedwell zadene na pečino in se potopi. Wood se reši z mornarji na breg, čaka pomoči, a ni je od nikjer, Prosperousa ni videti, mislijo, da se je tudi on potopil ali pa da jih vsled megle ne more dobiti. Imeli so sicer mal čoln, prostora je bilo za 20 mož, a število njihovo je znašalo 70. Čakajo deset dni, tu se prikaže 8. julija Prosperous na obzorju, Flawes je bil opazil ogenj ponesrečencev. 24. avgusta so bili že vsi zopet na Angleškem.

Kakor je bil prej Wood navdušen za pot okoli Azije, tako ji je sedaj nasprotoval. Zatrjeval je, da ni nobenega prehoda med Spitsbergi in Novajo Zemljo, da sta ti dve deželi zvezani med seboj, morje da je pokrito z večnim ledom, poročila Holandcev in drugih o morju, prostem ledu, so same pravljice in izmišljotine. — Ta poizkus je bil za dolgo dolgo vrsto let zadnji pri iskanju novih potov v srečno Azijo. Šele v sredini devetnajstega stoletja se spomnijo zopet na skoro pozabljena poročila nekdanjih junakov in izgrebebo iz njih novih upov; a tudi sedaj vsi upi začetkoma ne prinese drugega kot razočaranje za razočaranjem.

BOJ ZA PREDSEDSTVO V ZDRUŽENIH DRŽAVAH:
ROOSEVELT GOVORI PROTI TAFTU.

Lov ob Spitsbergih.

Pri iskanju novih potov so videli v arktičnem morju ogromno množino kitov, tulnjev, mrožev, rib, v deželah ob morju pa živali z dragoceno kožuhovino, ptice itd. Vikingi in Rusi so že zdavna uspešno in z velikim dobičkom trgovali s temi darovi severne narave, navidezno najpustejši kraji zemlje so odkrili neizmerno bogastvo. Ni čuda, da so nove ekspedicije obrnile pozornost na to novo panogo svetovne trgovine; le-ta se je ravno takrat začela razvijati v večjem obsegu. Vsi narodi na severu so se začeli zanimati za doslej tako malo znane pokrajine, cela brodovja so odpošiljali na sever, zlasti Angleži in Holandci, prave bitke so se bile večkrat med tekmovalci. Da je v tem boju